

Св. вмчк Димитрий Мироточец
Димитровден /26 октомври/

Събор
на св. архангел Михаил
Архангеловден /8 ноември/

За велик поборник в беди вселената те придоби, страстотерпче, който побеждаваш езичниците. Затова, като си посрамил гордостта на Лий и на Нестор си дал смелост в борбата, така, св. Димитрие, моли се на Христа Бога да ни дарува велика милост.

/Тропар, гл. 3/

Редакцията на вестник "Православен християнин" чести на всички свои читатели и сътрудници Празника на Сливен - 26 октомври, Димитровден - и от сърце им благопожелава крепко здраве и плодотворна работа.

ПРАВОСЛАВЕН ХРИСТИЯНИН

ВЕСТНИК ЗА ДУХОВНА ПРОСВЕТА
ИЗДАНИЕ НА СЛИВЕНСКА МИТРОПОЛИЯ

Брой 10
Октомври 2008, год. XVII

10 години ОТ РАЗШИРЕНИЯ НАДЮРИСДИКЦИОНЕН ВСЕПРАВОСЛАВЕН СЪБОР

На 30 септември и 1 октомври 1998 г. в София се проведе Разширен Надюрисдикционен Всеправославен събор с участието на Предстоятели и представители от всички автокефални и автономни Православни църкви. На този събор, по църковна икономия, се даде възможност на падналите в разкол клирици на Българската православна църква да се завърнат в единството на Каноничната Българска Църква, като се разкажат за поведението си и приемат определените им от Св. Синод длъжности. Повечето от тях изпълниха решенията на този безпрецедентен всеправославен форум и днес съвестно и с ревност изпълняват възложените им задължения.

За голямо всеобщо съжаление една част от клириците, изпаднали в разкол, не се съобразиха с решенията на Събора, не се възползваха от голямото снизхождение, проявено към тях, и вече 10 години про-

дължават да живеят с греха си, който по думите на св. Иоан Златоуст "и кръвта на мъченичеството не може да изкупи".

По повод на тази десета годишнина предлагаме на православните християни от Сливенска епархия да се запознаят със становището на Автокефалните Православни Църкви по отношение на тази остатъчна разколническа група в България, изразено чрез ПОСЛАНИЕТО на Константинополския Патриарх Вартоломей до цялото православно изпълнение на Българската

Православна Църква.

Това становище на Предстоятелите и представителите на Православните църкви е прието в катедрата на Вселенската патриаршия на 24 декември 2000 г. при завършване на тържествата по повод юбилейните 2000 години от рождението на нашия Господ Исус Христос.

† ВАРТОЛОМЕЙ

ПО БОЖИЯ МИЛОСТ АРХИЕПИСКОП НА КОНСТАНТИНОПОЛ -
НОВИЯ РИМ И ВСЕЛЕНСКИ ПАТРИАРХ

НА ЦЯЛОТО ИЗПЪЛНЕНИЕ НА БЪЛГАРСКАТА ПРАВОСЛАВНА ЦЪРКВА, БЛАГОДАТ МИЛОСТ И МИР ОТ РОДИЛИЯ СЕ В ПЛЪТ ЗА СПАСЕНИЕТО НА ЧОВЕШКИЯ РОД ПРЕДИ ДВЕ ХИЛЯДИ ГОДИНИ ВЪВ ВИТЛЕЕМ ХРИСТОС СПАСИТЕЛ

Молим Ви братя... никой да ви
не прелъсти по никой начин
/2 Сол. 2: 1-3/

Наше Смирение и останалите Предстоятели и представители на Православните църкви, които се събрахме в катедрата на Вселенската патриаршия на 24 декември 2000 г., за да завършим тържествата по повод юбилея на 2000 години от рождението на нашия Господ Исус Христос, с голямо учудване и болка бяхме уведомени от Блаженейшия Патриарх на София и цяла България господин Максим, че решението на разширения Надюрисдикционен и Всеправославен събор, който бе свикан в София от 30 септември до 1 октомври 1998 г., не е било спазено от някои епископи и техни последователи, които са изпаднали в греха на разкола и въпреки многократните покани на Св. синод на Българската православна църква, горепоменатите не желаят да бъдат в канонично единство и евхаристийно общение с нея, като продължават своите антиканонични дейности. Предвид горното бихме желали да изясним следното:

1. Разширеният и Надюрисдикционен събор през 1998 година, воден от чувството на любов към отпадналите и имайки за цел постигането на единство на православните в България, приложи до възможно най-голяма степен принципа на „църковна икономия“, за да възстанови лишени-

те от църковен сан епископи в каноничния църковен ред, при условие че те се поставят в подчинение на Св. Синод на БПЦ и приемат дадените им като епископи нови титли и назначения.

С дълбока мъка обаче научихме, че някои от тези епископи са отхвърлили решенията на Всеправославния събор и като негово продължение на Св. Синод на БПЦ и продължават да проявяват непослушание и да пребивават в тежкия грях на разкола. С тези си действия те не само са се поставили извън каноничната Българска православна църква и цялата Православна църква, но не могат и повече да се възползват от особената икономия, която им беше оказана, защото не се съобразиха с условието за завръщане чрез покаяние, което завръщане чрез прилагане на църковна икономия би важило само при изпълнение на това условие.

2. Техните сегашни дейности ние категорично осъждаме и свидетелстваме, че те са противоканонични, разколнически и предизвикват рани на целия български народ, когато те отдалечават от Божествената благодат, тъй като грехът на разкола е тежък и както казват Светите Отци „този, който разкъсва Църквата, не по-малко зло е сторил от изпадналия в ерес“ /св. Иоан Златоуст/ и „нищо не разгневява повече Бога от това да се раздели Църквата“ и „кръвта на мъче-

ничеството не може да изкупи този грях“ /Р.Г. 62,85/. Даже и тогава, когато има оплаквания от водачите на Църквата, не се разрешава да разкъсваме Църквата, защото това е равно на заколване и разкъсване на Христос, а „който заколва Христос, за коя геена не е достоен?“ /Р.Г. 62,87/

Водени от отеческа любов, сме длъжни да известим това на всички онези, които се свързват с разколниците.

3. Освен това тези епископи и техните последователи са създали едно ново тяло. С подаването на молба за признаването на една нова религиозна общност в съответствие с тълкованието и определението на Върховния административен съд на България, тези хора явно са избрали да се поставят не само извън Българската православна църква, но и извън цялата Православна църква. След това си действие те по никакъв начин не съставляват част от Православната църква!

4. Ние уважаваме свободата на съвестта и не оспорваме правото на когото и да било да създаде нова религиозна общност в съответствие със законите в България. В същото време тази нова общност не може, според съществуващите норми във всички страни, да носи същото наименование с Българската православна църква, която вече е съществувала и продължава да съществува, защото иначе ще се предизвика объркване. Освен това членовете на тази нова религиозна общност нямат никакво право да експлоатират това наименование, което самоволно и незаконно са приели с цел да завладеят собствениности на Българската православна църква, защото не се признава правото на откъсналите се да владеят църковните имоти. Това действие е абсолютно неканонично, несправедливо и неморално. Навярно почитаемите ръководители на историческата Българска държава ще вникнат в същността на този проблем и ще направят каквото е възможно, за да се запази единството на българс-

кия народ.

Както се осведомяваме, такава е освен това и желанието на мнозинството от този народ, който остава единен с каноничната Българска църква и признава нейния принос в историята на България.

Ние отново призоваваме всички, които са замесени в създаденото положение, да пристъпят към преразглеждане на позицията си пред Бога и пред възлюбения православен български народ, а така също да направят необходимите лични жертви за установяване на единството, мира и спокойствието на Българската църква. В същото време ние призоваваме православните вярващи в България, които желаят да останат верни на Православното предание и вяра, да останат единни с каноническите си епископи и каноническия Св. Синод, председателстван от Негово Светейшество Българския Патриарх и Софийски Митрополит г-н Максим, който единствен е признат за такъв от всички Православни църкви и пребивава в общение с тях, заедно с неговия Св. Синод, който единствен е в общение с всички Православни църкви. Призоваваме ги да се съпротивляват на всякакъв опит, под каквото и да било претекст, за оправдание за разкъсване на Тялото Христово в България.

Нека Божият мир, който ни бе даден чрез раждането на Княза на мира Исус Христос, Един и Единствен наш Господ, да се възцари в сърцата на всички люде с добра воля, чиято обич към Него и към Неговата света Православна църква е обич жертвена и източник на изцеления.

„А Бог на надеждата дано ви изпълни с всяка радост и мир във вярата, та чрез силата на Духа Светяго да се преумножава и вашата надежда“ /Рим. 15:13/

ГОРЕЩ ПРЕД БОГА
МОЛИТСТВУВАТЕЛ
ПАТРИАРХ НА КОНСТАНТИНОПОЛ
† ВАРТОЛОМЕЙ

Търсете и ще намерите, хлопайте - и ще ви се отвори...

ПИТАЙТЕ - И ЩЕ ВИ СЕ ОТГОВОРИ

- Може ли да се четат Киприянови молитви на дрехи?

- Всъщност трябва да изясним дали изобщо е правилно или допустимо да се четат молитви на дрехи, за да бъдат носени после от нуждаещи се от Божия помощ, защото Киприяновите молитви са само един "частен случай".

В една книга, излязла у нас от печат през 2003 г. и претендираща за православност ("Суеверията - безобидни и смъртно-носни"), практиката "свещеникът да чете на дрехи, вместо на самия човек" е поставяна в реда на суеверията с аргумента, че "в Требника никъде не е указано, че може по този начин да се чете на хора "за здраве".

Наистина писмени указания както в Требника, така и в другите богослужбени книги за подобна молитвена практика липсва. Обаче в житието на св. Арсений Кападокийски четем следното: "Когато пък някой бил болен, но не можели да го пренесат до килията на отца - понеже бил твърде тежък или поради далечно разстояние, изпращали някоя дреха от болния да прочете молитвата върху нея и той прочитал и връщал дрехата. Болният я обличал с благоговение и вяра и оздравявал."

Така че очевидно това не е грешно, нито пък ново за Православната Църква. А защо и да не си спомним как в апостолско време вярващите се изцелявали от болести и били изгонвани бесовете не само чрез личното действие или непосредствената молитва на Христовите благовестители, а чрез полагане върху болните на "кърпи и убруси от снагата" на св. ап. Павел (Деян 19:12).

Важно е обаче да открием главната

причина за съществуването на такава практика - молитвена помощ "от дистанция", а именно че болните или изобщо нуждаещите се по някаква причина не могат лично да отидат при свещеника.

Например в наше време нерядко се случва синът или дъщерята да работят в чужбина. Майката, загрижена за тях, желае да им помогне и отива при свещеника за помощ с молба да се помоли за детето ѝ над дреха, която тя после да им изпрати. Още повече, че често на Запад би било трудно за самите потърпевши да намерят православен свещеник. В този случай четенето на молитви, в частност и на Киприяновите молитви, "на дреха" е допустимо. За съжаление обаче понякога се наблюдава и неправилно разбиране за този обичай - започва едно "дежурно" четене на дрехи без оглед на това дали има основание за отсъствието на нуждаещия се или не. Тук отговорността пада на първо място върху нас, свещениците. Вярно, по-лесно е да не се интересува кой и защо носи тази дреха "за молитва", а просто да хванеш Требника, да я прочетеш и да си получиш възнаграждението. Но ако попитаме за кого е тази дреха, защо той не дойде в храма да му се прочете молитвата, изяснявайки на хората същността на молитвеното обръщение като лично общуване с Бог, а не като действие на "някаква сила", то духовната полза ще бъде по-голяма. И даже ако се наложи да ги "върнем", предлагайки им нуждаещият се лично да дойде за молитва, то това няма да е загуба, защото нашата цел преимуществено трябва да бъде ограмотяването и духовното напътстване на поверените ни души с оглед на тяхната полза и спасение.

протоиерей Павел ГЪРБОВ

КАКВО ПРАВИ ЦЪРКВАТА

Във времената, в които живеем, когато ни обгражда изобилие от социални проблеми като бедност, безработица, нараснала престъпност, наркомания, разложение на нравите и т.н., търсейки виновните за задълбочаването на тази криза, в общественото пространство или просто в ежедневието нерядко с упрек се отправя въпросът:

"Какво прави Църквата?!"

Или още по-критично: "Защо Църквата не прави нищо?!"

Много често обясненията, давани по тези въпроси, звучат като оправдание. От което може би звучат по-неубедително. Всъщност, ако сериозно и задълбочено се занимаем с въпросите "Какво е Църквата?" или "Кои са църквата?" и "Какво е длъжна да прави Църквата?", "Прави ли го тя, сега?" - то, мисля, най-малкото бихме се въздържали от лекомислени изказвания, които показват не особено висока култура и действителна загриженост за решаването на проблемите на нашата съвременност.

И така "Какво (или "Кой") е Църквата?" Обикновено хората, впускащи се да обвинят "Църквата", означават с тази дума само духовниците: свещеници, монаси, архиереи. Но ако се обърнем към Библията, която е източникът на това понятие, ще видим, че такова разбиране за Църквата е дълбоко неправилно, а оттам употребата на думата в този смисъл - некоректно.

В книгата Деяния Апостолски четем за първоначалната християнска община в Йерусалим: "А Господ всекидневно прибавяше към църквата такива, които се спасяваха" (гл. 2 ст. 47). Очевидно тук не се говори за свещеници и епископи, а за повярвали в Христа изобщо.

И пак на друго място: "... Петър беше

пазен в тъмницата; а в това време църквата непрестанно се молеше Богу за него" (Деян 12:5). Също и ап. Павел в посланието си до Ефесяни, подчертавайки че Иисус Христос е Глава на Църквата, добавя: "която е Негово тяло" (Еф. 1:23) и продължавайки метафората, подчертава: "Ние сме членове на тялото Му" (Еф 5:30). И пак: "Вие сте тяло Христово, а поотделно - членове. И от вас Бог постави в църквата първо апостоли, второ пророци, трето учители..." (1 Кор. 13:27-28).

И тъй Едната, Свята, Съборна, Апостолска, Православна Църква е общността от истинно вярващи в Светата Троица хора, оглавявана от Иисус Христос, изпълнена с благодатни сили от Светия Дух и ръководена от богоустановената свещена йерархия. Православният християнин, т.е. който най-малкото е кръстен и счита себе си за такъв, запитващ "Какво прави Църквата?", трябва да приеме въпроса като ехо: "А какво направи ти, който си член на тази Църква?" Нахрани ли гладен? Напои ли жаден? Посети ли болен? Помири ли скарани? Поздрави ли съседа? Прости ли на обидилия те? Възпита ли по християнски децата си? Почете ли родителите си? Помоли ли се за изпадналите в бедност, болест, нещастие, пороци и т.н.?

Последното е особено важно и то ни води към разискване на следващия важен въпрос: "Какво трябва да прави Църквата?" Според Словото Божие, според своя Основател Богочовек Иисус Христос.

Когато се говори за дейността на Църквата, обикновено се обръща внимание само на милосърдните християнски учреждения, познати още от древността, като сиропиталища, старопиталища, странноприемници, болници и т.н. Всъщност тези прояви на състраданието и лю-

бовта към ближния по различни причини съвсем не винаги в историята са били развивани от Църквата. Много пъти за това са пречели гоненията - особено в първите векове, а и в отминалия XX век. Но и тогава Църквата е била извор и разсадник на милосърдие и човеколюбие, защото когато външни обстоятелства са препятствали развитието на организирана социална дейност, самите отделни членове на Църквата, истинските християни, са вършели това дело - всеки със дадените му от Бога сили и средства на своето място.

Заедно с това от църковния амвон не е преставало да звучи Благовестието - Евангелиският закон, даден на всички човеци до края на света.

Както сам Христос поръчва на учениците си: "И тъй идете, научете всички народи, като ги кръщавате в името на Отца и Сина и Светаго Духа, и като ги учите да пазят всичко, що съм ви заповядал" (Мат. 28:19-20).

Св. Апостоли особено ревностно се занимавали преди всичко да насаждат словото Божие в душите на хората; даже повече, отколкото за техните битови и социални нужди. Ето защо, когато грижите по разпределението на потребните храна и питие в първоначалната Църква нарастнали, Апостолите казали открито: "Не е добре ние да оставим словото Божие и да се грижим за трапезите" (Деян 6:2).

Но и сам Господ е заповядал: "Първом търсете царството на Бога и Неговата правда, и всичко това ще ви се придаде" (Мат. 6:33). Не по-маловажно е другото основно дело на Църквата - молитвата и в частност богослуженията (обществени и частни). За огрубелия и материализиран човек това занятие е меко казано съмнително. Но за този, който от опит е познал силата му, то е основно средство за получаване на вседействената Божия помощ във всякакви нужди. Без преувеличение можем да кажем, че всекидневно на различни места с различни хора стават чудесни изцеления, разрешения на безизходни ситуации и пр. единствено като следствие от църковната молитва при маслосвети, молитви за освобождаване от нелечими болести, безплодие и т. н. и особено при Изповед и Св. Причастие. Това е и причината независимо от всички критики към Църквата, които понякога стават съвсем ожесточени и безогледни, ежедневно да прииждат в нея хора, търсещи помощ за болните си души и тела.

Изхождайки от изконното Богооткровено разбиране, че причината за всички човешки нещастия включително и обществените проблеми, и природните бедствия, и най-накрая самата смъртност, се корени в греха и греховността (лична и като цяло на обществата), Църквата на първо място се бори с него - изобличавайки го, а не както е модерно да го оправдава, и лекувайки го със средствата, положени от Господа чрез св. Апостоли и Св. Отци в нея: пост, молитва, въздържание, спазване на Евангелиските норми на поведение, промяна на съзнанието и начина на мислене според посоченото от Бога, т.е. какво да считаме за добро и какво за зло. Забеляза ли например нашето общество, че Св. Синод като върховен орган на нашата Поместна Българска Църква категорично осъди гей-парада в София и от позициите на Словото Божие аргументира своето несъгласие с това парадиране на една духовна болест, на нещо което великият св. Иоан Златоуст нарича по-лошо от убийството - "кално", "отвратително", "беснуване", "безумие"? Но колко от кръстените членове на обществото ни гледат с такива очи към това явление, колко ще приемат за добро направеното от Църквата?

А какво направи Църквата в лицето на мнозинството от 85-те %, определящи се като православни християни, за да настоява пред управляващите за въвеждане на религиозно образование в училищата? Какво направи Св. Синод е видно за всички в този случай. Къде е проблемът - в нищо не правещата Църква или в родителите, правещи всичко друго за бъдещето на това общество (в лицето на децата си), но не и най-важното, за което Христос каза: "Каква полза за човека, ако придобие цял свят, а повреди на душата си?" (Мат. 16:26).

А в Евангелието виждаме как хората водели децата си при Богочовека. Защо? За дрехи и обувки или за храна и пари? Не! За "възложи върху им ръце и да се помоли" (Мат. 19:13).

Проблемите, които ни съпътстват и заобикалят в житейския ни път, са очевидни и в много случаи болезнено изострени. В отчаянието си някои започват да богохулстват - видете ли, ако имаше Бог или нещо свръхестествено в Църквата, те трябваше да помогнат на хората. Но нима Бог, който "иска да се спасяват всички човеци" (1 Тим 2:4) и Неговата Цър-

ква не помагат? Явно на някои така им се струва. А замисляли ли сте се какво би представявал светът без Църквата? Дори сериозните учени признават, че е невъзможно да си представим човешката история, ако извадим от нея историята на Църквата. Но тук, разбира се, главното не са датите и събитията, а влиянието върху умовете и сърцата, върху душите на отделните хора, а оттам и на обществата, съставени от тях.

Ако от една страна погледнем езическия свят преди Христа, т.е. преди да започне Църквата своята дейност, то ще видим море от пороци, считани за нещо нормално: човешки жертвоприношения (включително в "класическата" елинистична култура), кръвосмешения (одобрявани от стоическите философи), хомосексуализъм, храмова проституция (в някои градове задължителна за всички жени поне веднъж в годината) и пр., и пр. Ако пък от друга страна разлистим житията на светиите, то ще намерим потресаващи истории за убийци и насилници, станали чудотворци (св. Мойсей Мурин например - 28.VIII.), за най-развратни жени, които достигайки святост, получават власт и над природните стихии (св. Мария Египетска - 1.IV.), за жестоките и безсърдечни митаря (събирачите на данъци и такси), превърнали се в изпълнени с любов към Бога и хората, монаси (св. Петър Митар).

И тъй Църквата прави това, което трябва да прави и, както е писано, до края на света "портите адови няма да ѝ надделят" (Мат. 16:18). Тя сее словото на Истината (Вж. Лк. 8:5 и сл.), но произрастването на това Божествено семе и принасянето на добър плод зависи от личната добра воля на всеки един от нас, която Творецът е оставил свободна, за да може непринудено да Го възлюби, в което е средоточието на благата за човека.

В заключение трябва да признаем, че каквото и да сме направили и да правим всички ние, които съставляваме Църквата - и епископите, и свещениците, и монасите, и миряните - можем и трябва да правим още и още. Да

търсим начини и средства (дори и в случаите, в които прикрито или по-неприкрито се противодейства на Кръста, на Христа, на Църквата) да правим добро - самостоятелно или организирано (както Бог посочи и устрои), защото "грях ономува, който знае да прави добро, а не прави" (Иак. 4:17).

Трябва да признаем още, че много от критиките, отправяни към нас, свещениците, са справедливи. Ние сме призвани да даваме "пример на стадото" (1 Петр. 5:3) или както е казал народът: "Животът на свещеника е Евангелие на народа." Горко ни, ако нашата праведност не надмине тази на книжниците и фарисеите (Мат. 5:20). Но в същото време, ако някой свещеник не изпълнява това, за което е ръкоположен, и като пастир на църковния народ не прави необходимото, това не може да бъде причина да се обобщава, че всички духовници, а оттам и цялата Църква не е на мястото си. Нека си припомним, че и във времето на върховните Петър Иаков и Иоан имаше и Юда Искариот, който крадеше от даренията на Църквата (Иоан 12:6). Но нима той не получи заслуженото за делата си? И нима това попречи на победоносното шествие на Църквата в лицето на останалите апостоли? Така е и сега и ако понякога трудно го забелязваме, то е поради нашето нетърпение и духовно късогледство, което не проследява последствията на добрите или лошите действия, а бърза да отсъди.

Нека пък ние, които искаме да сме наистина православни християни и да вършим угодно на Бога, да се пазим от такова прибързано отсъждане, защото Той каза: "Не съдете, за да не бъдете съдени; защото, с каквото съд съдите, с такъв ще бъдете съдени" и "защо гледаш сламката в око на брата си, пък гредата в своето око не усещаш?" (Мат. 7:1-3).

И не само да не осъждаме Църквата, но и да я почитаме, според писаното: "Почитай баща си и майка си..." (Изх. гл. 20). А както казва Св. Киприян Картагенски: "На когото Църквата не е Майка, на него Бог не е Отец."

Отец ПАВЕЛ

"ПРАВОСЛАВЕН ХРИСТИЯНИН" - издание на Сливенска Митрополия

Редакционен колектив:
Сливенски Митрополит ИОАНИКИЙ,
иконом Борис БЕРОВ, иконом Панайот
ЧАКЪРОВ, Вълкан ЯНЕВ.
Редактор Димитър ПЕТКОВ.

Адрес на редакцията: 8800 - Сливен
площад "Хаджи Димитър" 5
Сливенска Митрополия.
Телефон 62-56-21.

Банкова сметка 1000121215 - ДСК Сливен.

Предпечатната подготовка и печат ИК "ЖАЖДА" Сливен.